

SIKKERHETSDATABLAD

PRIMER 903

Sikkerhetsdatabladet er i samsvar med Kommissjonsforordning (EU) 2015/830 av 28 mai 2015 om endring av europa-parlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH)

AVSNITT 1: IDENTIFIKASJON AV STOFFET / STOFFBLANDINGEN OG AV SELSKAPET / FORETAKET

Utgitt dato 29.10.2003

Revisjonsdato 12.01.2018

1.1. Produktidentifikator

Kjemikaliets navn PRIMER 903

Artikkelnr. N590913

1.2. Relevante identifiserte bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som frarådes

Kjemikaliets bruksområde Primer.

1.3. Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet**Etterfølgende bruker**

Firmanavn Relekta AS

Besøksadresse Innspurten 1A

Postadresse Postboks 6169 Etterstad

Postnr. 0663

Poststed Oslo

Land Norge

Telefon 22 66 04 00

Telefaks 22 66 04 01

E-post relekta@relekta.no

Hjemmeside www.relekta.no

Org. nr. NO 831 881 372

1.4. Nødtelefonnummer

Nødtelefon Telefon: +47 22 59 13 00
Beskrivelse: Giftinformasjonen

AVSNITT 2: FAREIDENTIFIKASJON

2.1. Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen

Klassifisering i henhold til CLP (EC) No 1272/2008 [CLP / GHS]	Aerosol 1; H222 Aerosol 1; H229 Skin Irrit. 2; H315 Acute Tox. 4; H332 STOT RE 2; H373
Stoffets/blandingens farlige egenskaper	Aerosolbeholder med ekstremt brannfarlig innhold. Beholder under trykk: Kan eksplodere ved oppvarming. Farlig ved innånding. Irriterer huden. Kan forårsake organskader ved langvarig eller gjentatt eksponering.

2.2. Merkingselementer

Farepiktogrammer (CLP)

Sammensetning på merkeetiketten	Xylen > 30 < 50 %, Etylbenzen > 10 < 20 %
Varselord	Fare
Faresetninger	H222 Ekstremt brannfarlig aerosol. H229 Beholder under trykk: Kan eksplodere ved oppvarming. H315 Irriterer huden. H332 Farlig ved innånding. H373 Kan forårsake organskader (hørselskade) ved langvarig eller gjentatt eksponering
Sikkerhetssetninger	P210 Holdes vekk fra varme, varme overflater, gnister, åpen ild og andre antenningskilder. Røyking forbudt. P211 Ikke spray mot åpen flamme eller annen tennkilde. P251 Må ikke punkteres eller brennes, selv ikke etter bruk. P280 Benytt vernehansker/verneklær/vernebriller/ansiktsskjerm. P304+P340 VED INNÅNDING: Flytt personen til frisk luft og sørg for at vedkommende har en stilling som letter åndedrettet. P410+P412 Beskytt mot sollys. Må ikke utsettes for temperaturer høyere enn 50 °C / 122°F.
Supplerende faresetninger på etikett	EUH 208 Inneholder N-[3-(dimetoksymetylsilyl)propyl]etylendiamin. Kan gi en allergisk reaksjon.

2.3. Andre farer

PBT / vPvB	Kjemikaliet inneholder ingen PBT- eller vPvB-stoffer.
Generell farebeskrivelse	Aerosolbokser kan eksplodere i tilfelle brann.
Fysiokjemiske effekter	Dampene er tyngre enn luft og kan spre seg langs gulvet. Damper kan danne

Helseeffekt	eksplosive blandinger med luft.
	Kan irritere øynene. Deler av kjemikallet kan opptas gjennom huden. Etylbenzen er ikke klassifisert som kreftfremkallende, men grenseverdi er angitt med K (kreftfremkallende).

AVSNITT 3: SAMMENSETNING/OPPLYSNINGER OM BESTANDDELER

3.2. Stoffblandinger

Komponentnavn	Identifikasjon	Klassifisering	Innhold
Xylen	CAS-nr.: 1330-20-7	Flam. Liq. 3; H226	> 30 < 50 %
	EC-nr.: 215-535-7	Acute tox. 4; H312	
	REACH reg. nr.:	Acute tox. 4; H332	
	01-2119488216-32	Skin Irrit. 2; H315	
Dimetyleter	CAS-nr.: 115-10-6	Flam gas 1; H220	> 30 < 50 %
	EC-nr.: 204-065-8	Press. Gas; H280	
Etylbenzen	CAS-nr.: 100-41-4	Flam. Liq. 2; H225	> 10 < 20 %
	EC-nr.: 202-849-4	Acute tox. 4; H332 Asp. tox 1; H304 STOT RE2; H373	
N-[3-(dimetoksymetylsilyl) propyl] etylendiamin	CAS-nr.: 3069-29-2 EC-nr.: 221-336-6	Skin Sens. 1A; H317; Eye Dam. 1; H318;	> 0,5 < 1 %
Komponentkommentarer	CAS-nr. 115-10-6, REACH registreringsnr.:01-2119472128-37. For de stoffer som mangler REACH registreringsnummer er dette ikke angitt av produsent. Se avsnitt 16 for forklaring av faresetninger (H).		

AVSNITT 4: FØRSTEHJELPSTILTAK

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Generelt	Nødtelefon: se avsnitt 1.4. Ved bevisstløshet eller alvorlige tilfeller, ring 113.
Innånding	Den skadde flyttes straks fra eksponeringskilden. Frisk luft, ro og varme. Kontakt lege.
Hudkontakt	Fjern tilsølt tøy. Vask straks huden med såpe og vann. Kontakt lege hvis irritasjon vedvarer.
Øyekontakt	Skyll straks med rikelige mengder vann i opptil 15 minutter. Fjern evt. kontaktlinser og åpne øyet godt opp. Ved lengre tids skylling, anvend lunkent vann for å unngå skade på øyet. Kontakt lege hvis ikke alt ubehag gir seg.
Svelging	Lite sannsynlig på grunn av kjemikallets tilstandsform. Skyll munnen grundig. Gi fløte eller matolje. Fremkall ikke brekninger. Kontakt lege.

4.2. De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

Akutte symptomer og virkninger	Farlig ved innånding. Kjemikallet irriterer luftveiene og kan forårsake kløe, svie og hoste. Høye konsentrasjoner: Narkotisk effekt ved innånding. Innånding av løsemiddeldamper er skadelig. Symptomene på overeksponering er hodepine, tretthet, kvalme, brekninger, bevisstløshet, beruselse. Kjemikallet irriterer huden og kan forårsake kløe, svie og rødhet. Kjemikallet inneholder små mengder allergifremkallende stoff som kan utløse allergi hos sensitive personer.
--------------------------------	---

Forsinkede symptomer og virkninger	Kan forårsake organskader ved langvarig eller gjentatt eksponering.
------------------------------------	---

4.3. Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Annen informasjon	Ingen spesifikk informasjon fra produsent.
-------------------	--

AVSNITT 5: BRANNSLOKKINGSTILTAK

5.1. Slokkingsmidler

Egnede slokkingsmidler	Pulver. Karbondioksid (CO ₂). Sand.
------------------------	---

Ueguede slokkingsmidler	Bruk ikke samlet vannstråle.
-------------------------	------------------------------

5.2. Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Brann- og eksplosjonsfarer	Ekstremt brannfarlig aerosol. Damper kan danne eksplosive blandinger med luft. Damp er tyngre enn luft og kan spre seg langs bakken til antennelseskilder. Aerosolbeholdere kan eksplodere ved oppvarming på grunn av overtrykk.
----------------------------	--

Farlige forbrenningsprodukter	Kan inkludere, men er ikke begrenset til: Karbondioksid (CO ₂). Karbonmonoksid (CO).
-------------------------------	--

5.3. Råd til brannmannskaper

Personlig verneutstyr	Bruk trykkluftmaske når kjemikaliet er involvert i brann. Ved rømning brukes godkjent rømningsmaske. Se forøvrig avsnitt 8.
-----------------------	---

Annen informasjon	Flytt beholdere fra brannstedet hvis det er mulig uten risiko. Bruk vann for å avkjøle utsatte beholdere fra beskyttet posisjon.
-------------------	--

AVSNITT 6: TILTAK VED UTILSIKTET UTSLIPP

6.1. Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner

Generelle tiltak	Holdes vekk fra antennelseskilder – Røyking forbudt.
------------------	--

Sikkerhetstiltak for å beskytte personell	Sørg for tilstrekkelig ventilasjon. Unngå innånding av damper og aerosoler. Benytt personlig verneutstyr som angitt i avsnitt 8.
---	--

6.2. Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

Sikkerhetstiltak for å beskytte ytre miljø	Forhindre utslipp til kloakk, vassdrag eller grunn.
--	---

6.3. Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Opprydding	Aerosolbokser samles mekanisk. Innholdet i aerosolboksen: Absorber i vermikulitt, tørr sand eller jord og fyll i beholdere. Bruk ikke sagflis eller annet brennbart materiale. Samles opp i egnede beholdere og leveres som farlig avfall i henhold til avsnitt 13. Vask den forurensede overflaten med vann.
------------	---

Annen informasjon	Fare for eksplosiv damp-/luftblanding over bakken.
-------------------	--

6.4. Henvisning til andre avsnitt

Andre anvisninger	Se også avsnitt 8 og 13.
-------------------	--------------------------

AVSNITT 7: HÅNTERING OG LAGRING

7.1. Forsiktighetsregler for sikker håndtering

Håndtering	Sørg for tilstrekkelig ventilasjon. Unngå innånding av damper og sprøytetåke og kontakt med hud og øyne. Bruk angitt verneutstyr, se avsnitt 8.
------------	---

Beskyttelsestiltak

Tiltak for å hindre brann	Holdes vekk fra varme/gnister/åpen flamme/varme overflater. — Røyking forbudt. Ta forholdsregler mot utladning av statisk elektrisitet. Beholder og mottaksutstyr jordes / potensialutlignes. Bruk bare verktøy som ikke avgir gnister Bruk elektrisk materiell / ventilasjonsmateriell / belysningsmateriell som er eksplosjonssikkert. Beholder under trykk: Må ikke punkteres eller brennes, selv ikke etter bruk
Ytterligere informasjon	Dampene er tyngre enn luft og kan spre seg langs gulvet. Dampene kan danne eksplosive blandinger med luft.
Råd om generell yrkeshygiene	Det må ikke spises, drikkes eller røykes under arbeidet. Vask hendene etter hvert skift og før spising, røyking eller bruk av toalett. Vask tilsølte klær før de brukes.

7.2. Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter

Oppbevaring	Aerosolbokser: Må ikke utsettes for direkte sollys eller temperaturer over 50°C. Oppbevares kjølig. Oppbevares i henhold til bestemmelsene for brannfarlig stoff.
Forhold som skal unngås	Må ikke utsettes for varme, gnister eller åpen ild.

Betingelser for sikker oppbevaring

Egnet emballasje	Lagres i originalbeholder.
Lagringstemperatur	Verdi: < 50 °C

7.3. Særlig(e) sluttanvendelse(r)

Spesielle bruksområder	Se avsnitt 1.2.
------------------------	-----------------

AVSNITT 8: EKSPONERINGSKONTROLL / PERSONLIG VERNEUTSTYR

8.1. Kontrollparametere

Komponentnavn	Identifikasjon	Verdi	Norm år
Xylen	CAS-nr.: 1330-20-7	8 t. normverdi: 25 ppm 8 t. normverdi: 108 mg/m ³ Grenseverdier, bokstav Bokstavkoder: H	
Dimetyleter	CAS-nr.: 115-10-6	8 t. normverdi: 200 ppm 8 t. normverdi: 384 mg/m ³	
Etylbenzen	CAS-nr.: 100-41-4	8 t. normverdi: 5 ppm 8 t. normverdi: 20 mg/m ³ Grenseverdier, bokstav	

Bokstavkoder: H, K

Annen informasjon om grenseverdier

Forklaring av anmerkningene:
 H = Hudopptak.
 K = Kreftfremkallende stoffer
 Referanser (lover/forskrifter):
 FOR 2011-12-06 nr 1358 Forskrift om tiltaks- og grenseverdier (sist endret gjennom FOR-2017-12-20-2353).

DNEL / PNEC

Komponent	Xylen
DNEL	<p>Gruppe: Konsument Eksponeringsvei: Kortsiktig (akutt) – Innånding – Systemisk effekt Verdi: 174 mg/m³</p> <p>Gruppe: Konsument Eksponeringsvei: Langsiktig (gjentatt) – Oral – Systemisk effekt Verdi: 1,6 mg/kg bw/d</p> <p>Gruppe: Konsument Eksponeringsvei: Langsiktig (gjentatt) – Innånding – Systemisk effekt Verdi: 14,8 mg/m³</p> <p>Gruppe: Arbeidstaker Eksponeringsvei: Kortsiktig (akutt) – Innånding – Systemisk effekt Verdi: 289 mg/m³</p> <p>Gruppe: Konsument Eksponeringsvei: Langsiktig (gjentatt) – Dermal – Systemisk effekt Verdi: 108 mg/kg bw/d</p> <p>Gruppe: Arbeidstaker Eksponeringsvei: Kortsiktig (akutt) – Innånding – Lokal effekt Verdi: 289 mg/m³</p> <p>Gruppe: Arbeidstaker Eksponeringsvei: Langsiktig (gjentatt) – Dermal – Systemisk effekt Verdi: 180 mg/kg bw/d</p> <p>Gruppe: Arbeidstaker Eksponeringsvei: Langsiktig (gjentatt) – Innånding – Systemisk effekt Verdi: 77 mg/m³</p> <p>Gruppe: Konsument Eksponeringsvei: Kortsiktig (akutt) – Innånding – Lokal effekt Verdi: 174 mg/m³</p>
PNEC	<p>Eksponeringsvei: Jord Verdi: 2,31 mg/kg</p> <p>Eksponeringsvei: Renseanlegg STP Verdi: 6,58 mg/l</p> <p>Eksponeringsvei: Vann Verdi: 0,327 mg/l Kommentarer: Ferskvann, Saltvann, Intermittent</p>

Komponent	Eksponeringsvei: Sediment Verdi: 12,46 mg/kg Kommentarer: Ferskvann, Saltvann
	Etylbenzen
DNEL	Gruppe: Arbeidstaker Eksponeringsvei: Kortsiktig (akutt) – Innånding – Lokal effekt Verdi: 293 mg/m ³
	Gruppe: Konsument Eksponeringsvei: Langsiktig (gjentatt) – Oral – Systemisk effekt Verdi: 1,6 mg/kg bw/d
	Gruppe: Konsument Eksponeringsvei: Langsiktig (gjentatt) – Innånding – Systemisk effekt Verdi: 15 mg/m ³
	Gruppe: Arbeidstaker Eksponeringsvei: Langsiktig (gjentatt) – Innånding – Systemisk effekt Verdi: 77 mg/m ³
	Gruppe: Arbeidstaker Eksponeringsvei: Langsiktig (gjentatt) – Dermal – Systemisk effekt Verdi: 180 mg/kg bw/d
PNEC	Eksponeringsvei: Saltvann Verdi: 0,01 mg/l
	Eksponeringsvei: Ferskvann Verdi: 0,1 mg/l
	Eksponeringsvei: Jord Verdi: 2,68 mg/kg dw
	Eksponeringsvei: Sediment i saltvann Verdi: 1,37 mg/kg dw
	Eksponeringsvei: Sediment i ferskvann Verdi: 13,7 mg/kg dw
	Eksponeringsvei: Renseanlegg STP Verdi: 9,6 mg/l
	Eksponeringsvei: Vann Verdi: 0,1 mg/l Kommentarer: Intermittent Verdi: 0,02 g/kg mat (oral)
Komponent	N-[3-(dimetoksymetylsilyl)propyl]etylendiamin
DNEL	Gruppe: Profesjonell Eksponeringsvei: Langtids, innånding (systemisk) Verdi: 12 mg/m ³
	Gruppe: Profesjonell Eksponeringsvei: Akutt innånding (systemisk) Verdi: 12 mg/m ³

PNEC	<p>Gruppe: Profesjonell Eksponeringsvei: Langtids, dermal (systemisk) Verdi: 1,7 mg/kg</p>
	<p>Gruppe: Profesjonell Eksponeringsvei: Akutt dermal (systemisk) Verdi: 1,7 mg/kg</p>
	<p>Gruppe: Konsument Eksponeringsvei: Langtids, innånding (systemisk) Verdi: 2,9 mg/m³</p>
	<p>Gruppe: Konsument Eksponeringsvei: Akutt innånding (systemisk) Verdi: 2,9 mg/m³</p>
	<p>Gruppe: Konsument Eksponeringsvei: Langtids, dermal (systemisk) Verdi: 0,83 mg/kg</p>
	<p>Gruppe: Konsument Eksponeringsvei: Akutt dermal (systemisk) Verdi: 0,83 mg/kg</p>
	<p>Gruppe: Konsument Eksponeringsvei: Langtids, oral (systemisk) Verdi: 0,83 mg/kg</p>
	<p>Gruppe: Konsument Eksponeringsvei: Akutt oral (systemisk) Verdi: 0,83 mg/kg</p>
	<p>Eksponeringsvei: Ferskvann Verdi: 0,062 mg/l</p>
	<p>Eksponeringsvei: Saltvann Verdi: 0,0062 mg/l</p>
	<p>Eksponeringsvei: Vann Verdi: 0,62 mg/l Kommentarer: Intermitterende udgivelser</p>
	<p>Eksponeringsvei: Renseanlegg STP Verdi: 25 mg/l</p>
	<p>Eksponeringsvei: Sediment i ferskvann Verdi: 0,24 mg/kg</p>
<p>Eksponeringsvei: Sediment i saltvann Verdi: 0,024 mg/kg</p>	
<p>Eksponeringsvei: Jord Verdi: 0,01 mg/kg</p>	

8.2. Eksponeringskontroll

Forholdsregler for å hindre eksponering

Tekniske tiltak for å hindre eksponering

Sørg for tilstrekkelig ventilasjon, inkl. lokal avtrekksventilasjon, for å sikre at fastsatte eksponeringsgrenser ikke overskrides. Personlig verneutstyr skal være CE-merket og bør velges i samarbeid med leverandøren av slikt utstyr. Det anbefalte verneutstyret og de angitte standardene er veiledende. Standarder skal være av nyeste versjon. Risikovurdering av den aktuelle arbeidsplassen/-operasjonen (faktisk risiko) kan medføre andre vernetiltak. Verneutstyrets egnethet og slitestyrke vil avhenge av bruksområde.

Øye- / ansiktsvern

Øyevernutstyr

Beskrivelse: Bruk tettsittende vernebriller eller ansiktsskjerm.

Referanser til relevante standarder: NS-EN 166 (Øyevern – Spesifikasjoner).

Ytterligere øyeverntiltak

Øyedusj bør være på arbeidsplassen. Enten en fast øyedusjenhet eller en bærbar enhet disponibel (spollflaska).

Håndvern

Egnede hansker

Butylgummi.

Gjennomtrengningstid

Verdi: Ingen spesifikk informasjon fra produsent.

Tykkelsen av hanskemateriale

Kommentarer: Ingen spesifikk informasjon fra produsent.

Håndvernutstyr

Beskrivelse: Benytt hansker av motstandsdyktig materiale.

Hansketykkelse må velges i samarbeid med hanskeleverandøren, som kan opplyse om hanskematerialets gjennomtrengningstid.

Hanskenes egenskaper kan variere hos de ulike hanskeprodusentene.

Referanser til relevante standarder: NS-EN 374 (Vernehansker mot kjemikalier og mikroorganismer).

NS-EN 420 (Vernehansker – Generelle krav og prøvingsmetoder).

Hudvern

Anbefalte verneklær

Beskrivelse: Benytt hensiktsmessige verneklær for beskyttelse ved mulig hudkontakt.

Ytterligere hudbeskyttelsestiltak

Nøddusj skal være tilgjengelig på arbeidsplassen.

Åndedrettsvern

Anbefalt åndedrettsvern

Beskrivelse: Ved utilstrekkelig ventilasjon eller hvis det er fare for innånding av damper må det brukes egnet åndedrettsvern med kombinasjonsfilter (type A/P2).

Referanser til relevante standarder: NS-EN 14387 (Åndedrettsvern – Gassfiltre og kombinerte filtre – Krav, prøving, merking). NS-EN 143 (Åndedrettsvern – Partikkelfiltre – Krav, prøving, merking).

Passende miljømessig eksponeringskontroll

Begrensning av miljøeksponering

Forhindre utslipp til kloakk, vassdrag eller grunn.

AVSNITT 9: FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

9.1. Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Tilstandsform	Aerosol
Farge	Fargeløs
Lukt	Karakteristisk.
Luktgrense	Kommentarer: Ikke angitt av produsenten.
pH	Status: I handelsvare Kommentarer: Ikke angitt av produsenten. Status: I løsning Kommentarer: Ikke angitt av produsenten.
Smeltepunkt / smeltepunktintervall	Kommentarer: Ikke angitt av produsenten.
Kokepunkt / kokepunktintervall	Kommentarer: Ikke angitt av produsenten.
Flammepunkt	Kommentarer: Ikke angitt av produsenten.
Fordampningshastighet	Kommentarer: Ikke angitt av produsenten.
Antennelighet (fast stoff, gass)	Ekstremt brannfarlig aerosol.
Eksplisjonsgrense	Verdi: 1,0 -18,6 vol% Kommentarer: Gjelder drivgassen.
Damptrykk	Verdi: 3900 hPa Temperatur: 20 °C
Damp tetthet	Verdi: > 2 Kommentarer: Relativ.
Relativ tetthet	Verdi: 0,77 Kommentarer: Absolutt tetthet: 771 kg/m ³
Løslighet	Medium: Vann Kommentarer: Uløselig.
Fordelingskoeffisient: n-oktanol/vann	Kommentarer: Ikke relevant for en blanding.
Selvantennelighet	Kommentarer: Ikke angitt av produsenten.
Dekomponeringstemperatur	Kommentarer: Ikke angitt av produsenten.
Viskositet	Kommentarer: Ikke angitt av produsenten.
Eksplisive egenskaper	Ikke eksplisiv.
Oksiderende egenskaper	Ikke oksiderende.

9.2. Andre opplysninger

Fysikalske farer

Løsemiddelinhold	Verdi: 99,49 % (VOC)
------------------	----------------------

Andre fysiske og kjemiske egenskaper

Kommentarer	Ingen ytterligere informasjon er tilgjengelig.
-------------	--

AVSNITT 10: STABILITET OG REAKTIVITET

10.1. Reaktivitet

Reaktivitet	Kan antennes av varme, gnister eller flammer.
-------------	---

10.2. Kjemisk stabilitet

Stabilitet	Stabil under normale temperaturforhold og anbefalt bruk.
------------	--

10.3. Mulighet for farlige reaksjoner

Risiko for farlige reaksjoner	Oppstår ved ulempelige forhold (avsnitt 10.4). Damper kan danne eksplosive blandinger med luft.
-------------------------------	--

10.4. Forhold som skal unngås

Forhold som skal unngås	Unngå varme, flammer og andre antennelseskilder. Unngå direkte sollys. Må ikke utsettes for temperaturer over 50 °C.
-------------------------	---

10.5. Uforenlige materialer

Materialer som skal unngås	Ingen spesielle stoffer angitt.
----------------------------	---------------------------------

10.6. Farlige nedbrytningsprodukter

Farlige spaltningsprodukter	Ingen under normale forhold. Se også avsnitt 5.2.
-----------------------------	---

AVSNITT 11: TOKSIKOLOGISKE OPPLYSNINGER

11.1. Opplysninger om toksikologiske virkninger

Akutt giftighet	Type toksisitet: Akutt Testet effekt: LD50 Metode: ~ EU Method B.1 Verdi: 3523 mg/kg Art: rotte. Kommentarer: Gjelder Xylen.
-----------------	---

Komponent	Etylbenzen
-----------	------------

Akutt giftighet	Type toksisitet: Akutt Testet effekt: LD50 Eksponeringsvei: Oral Verdi: 3500 mg/kg Forsøksdyreart: Rotte
	Type toksisitet: Akutt Testet effekt: LD50 Eksponeringsvei: Dermal Varighet: 24h Verdi: 15432 mg/kg Forsøksdyreart: Kanin
	Type toksisitet: Akutt Testet effekt: LC50

Andre toksikologiske data	<p>Eksponeeringsvei: Innånding. Varighet: 4h Verdi: 17,8 mg/l Forsøksdyreart: Rotte Kommentarer: Damp</p> <p>Det er angitt flere testresultater av produsenten. Resultatene er negative med unntak av for de tester som underbygger den allerede angitte klassifiseringen av stoffene (se avsnitt 3).</p>
---------------------------	--

Øvrige helsefareopplysninger

Vurdering av akutt toksisitet, klassifisering	Farlig ved innånding.
Vurdering hudetsende / hudirriterende, klassifisering	Irriterer huden.
Vurdering øyeskade / øyeirritasjon, klassifisering	Kriteriene for klassifisering kan på grunnlag av de foreliggende data ikke anses for å være oppfylt.
Vurdering av luftveissensibilisering, klassifisering	Kriteriene for klassifisering er på grunnlag av de tilgjengelige data ikke ansett å være oppfylt.
Vurdering av hudsensibilisering, klassifisering	Kriteriene for klassifisering er på grunnlag av de tilgjengelige data ikke ansett å være oppfylt. Inneholder N-[3-(dimetoksymetylsilyl)propyl]etylendiamin. Kan gi en allergisk reaksjon.
Vurdering av arvestoffskadelig virkning på kjønnseller, klassifisering	Kriteriene for klassifisering er på grunnlag av de tilgjengelige data ikke ansett å være oppfylt.
Vurdering kreftfremkallende egenskaper, klassifisering	Kriteriene for klassifisering er på grunnlag av de tilgjengelige data ikke ansett å være oppfylt. Kjemikaliet er ikke klassifisert som kreftfremkallende, men tiltaks/grenseverdi for en av ingrediensene er angitt med K (kreftfremkallende).
Vurdering av reproduksjonstoksitet, klassifisering	Kriteriene for klassifisering er på grunnlag av de tilgjengelige data ikke ansett å være oppfylt.
Vurdering av bestemt målorgan SE, klassifisering	Kriteriene for klassifisering er på grunnlag av de tilgjengelige data ikke ansett å være oppfylt.
Vurdering av bestemt målorgan RE, klassifisering	Kan forårsake organskader ved langvarig eller gjentatt eksponering.
Vurdering av aspirasjonsfare, klassifisering	Kriteriene for klassifisering kan på grunnlag av de foreliggende data ikke anses for å være oppfylt.

Symptomer på eksponering

I tilfelle svelging	Lite relevant eksponeringsvei. Inntak kan imidlertid forårsake irritasjon og ubehag. Kan gi liknende symptomer som ved innånding.
I tilfelle hudkontakt	<p>Kjemikaliet irriterer huden og kan forårsake kløe, svie og rødhet. Deler av kjemikaliet kan opptas gjennom huden.</p> <p>Gjentatt eksponering kan gi tørr eller sprukket hud.</p> <p>Kjemikaliet inneholder små mengder allergifremkallende stoff som kan utløse allergi hos sensitive personer.</p>
I tilfelle innånding	<p>Farlig ved innånding. Innånding av sprøytetåke kan virke irriterende og forårsake hoste.</p> <p>Høye konsentrasjoner: Narkotisk effekt ved innånding.</p>

	Innånding av løsemiddeldamper kan være skadelig og overeksponering kan gi hodepine, kvalme, oppkast og rus symptomer.
I tilfelle øyekontakt	Kan forårsake mild irritasjon.

AVSNITT 12: ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER

12.1. Giftighet

Komponent	Xylen
Akutt akvatisk fisk	Verdi: 2,6 mg/l Testvarighet: 96h Art: Oncorhynchus mykiss Metode: LC50 Test referanse: OECD 203 Kommentarer: NOEC (Oncorhynchus mykiss, 56d): > 1,3 mg/l
Komponent	Etylbenzen
Akutt akvatisk fisk	Verdi: 4,2 mg/l Testvarighet: 96h Art: Oncorhynchus mykiss Metode: LC50 Test referanse: OECD 203
Komponent	Xylen
Akutt akvatisk alge	Verdi: 4,36 mg/l Testvarighet: 73h Art: Pseudokirchneriella subcapitata Metode: EC50 Test referanse: OECD 201
Komponent	Etylbenzen
Akutt akvatisk alge	Verdi: 5,4 mg/l Testvarighet: 72h Art: Pseudokirchneriella subcapitata Metode: EC50 Test referanse: US EPA
Komponent	Xylen
Akutt akvatisk Daphnia	Verdi: 3,82 mg/l Testvarighet: 48h Art: Daphnia magna Metode: EC50 Kommentarer: NOEC (Ceriodaphnia dubia, 7d): 1,17 mg/l (7d, US EPA)
Komponent	Etylbenzen
Akutt akvatisk Daphnia	Verdi: 1,8 – 2,4 mg/l Testvarighet: 48h Art: Daphnia magna Metode: EC50 Test referanse: US EPA Kommentarer: NOEC (Ceriodaphnia dubia, 7d): 0,96 mg/l (US EPA)
Komponent	Etylbenzen

Giftighet for jord mikroorganismer	Toksisitet typen: Akutt Verdi: 0,042 – 0,053 Effektdose konsentrasjon: mg/cm ² (LC50) Eksposeringstid: 48 time Metode: OECD 207
Effekt på kloakkrensing	Verdi: 600 mg/l Effektdose konsentrasjon: EC50 Eksposeringstid: 30 minutt(er) Metode: OECD 209 Kommentarer: Aktivert slam.
Annen økotoksikologisk informasjon, fisk	ChV: Metode: ECOSAR v1,00. Verdi: 1,13 mg/l. Testvarighet: 30 dager. Art.: Pisces
Økotoksisitet	Kjemikaliet er ikke klassifisert som miljøskadelig.

12.2. Persistens og nedbrytbarhet

Halveringstid for nedbrytning	(t1/2 jord): 3-10 dager Gjelder: CAS-nr.: 100-41-4.
Komponent	Xylen
Biologisk nedbrytbarhet	Verdi: 100 % Metode: OECD 301: Ready Biodegradability Kommentarer: Verdi: 87,8 %; GLP Testperiode: 28d Testmetode: OECD 301F: Manometric Respirometry Test Testperiode: 12d
Komponent	Etylbenzen
Biologisk nedbrytbarhet	Verdi: 70 – 80 % Metode: ISO 14593 Testperiode: 28d
Persistens og nedbrytbarhet, kommentarer	Forventes å være nedbrytbar.

12.3. Bioakkumuleringsevne

Bioakkumuleringspotensial	Kjemikaliet inneholder ikke stoffer som anses å være bioakkumulerende. Log Kow: 3,6 (20°C, EU Method A.8). Gjelder CAS-nr.: 100-41-4.
Komponent	Xylen
Biokonsentrasjonsfaktor (BCF)	Verdi: 7 – 26 Kommentarer: 8 uker, Onchorhynchus mykiss
Komponent	Etylbenzen
Biokonsentrasjonsfaktor (BCF)	Kommentarer: BCF: 1-2,4 (6w, Onchorhynchus kisutch)

12.4. Mobilitet i jord

Mobilitet	Uløselig i vann. Log Koc: 2,71. Metode: PCKOCWIM v.1,66. Stoff: CAS-nr.: 100-41-4
Kjent eller forventet spredning til miljøet	Luft: 99,45%, Sediment: 0,05% Jord: 0,05% Vann: 0,45% (Mackay level I) Gjelder: CAS-nr.: 100-41-4.

Komponent	Etylbenzen
Henrys konstant	Verdi: 0,00843 Metode: atm m ³ /mol (25°C)

12.5. Resultater av PBT- og vPvB-vurdering

PBT vurderingsresultat	Kjemikaliet inneholder ingen PBT-stoffer.
vPvB vurderingsresultat	Kjemikaliet inneholder ingen vPvB-stoffer.

12.6. Andre skadevirkninger

Andre skadevirkninger / annen informasjon	Forhindre utslipp til kloakk, vassdrag eller grunn. Kjemikaliet inneholder ingen stoffer som er kjent for å bidra til drivhuseffekten.
Ozonedbrytende potensiale	Kommentarer: Kjemikaliet inneholder ingen stoffer som er klassifisert som farlig for ozonlaget.

AVSNITT 13: SLUTTBEHANDLING

13.1. Avfallsbehandlingsmetoder

Egnede metoder til fjerning av kjemikaliet	Leveres som farlig avfall til godkjent behandler eller innsamler. Koden for farlig avfall (EAL-kode) er veiledende. Bruker må selv angi riktig EAL-kode hvis bruksområdet avviker.
Avfallskode EAL	Avfallskode EAL: 080111 maling- og lakkavfall som inneholder organiske løsemidler eller andre farlige stoffer Klassifisert som farlig avfall: Ja
EAL Emballasje	Avfallskode EAL: 150110 emballasje som inneholder rester av eller er forurenset av farlige stoffer Klassifisert som farlig avfall: Ja
NORSAS	7055 Spraybokser
Annen informasjon	Må ikke helles i avløp.

AVSNITT 14: TRANSPORTOPPLYSNINGER

14.1. FN-nummer

ADR / RID / ADN	1950
IMDG	1950
ICAO / IATA	1950

14.2. FN-forsendelsesnavn

ADR / RID / ADN	AEROSOLBEHOLDERE
IMDG	AEROSOLS
ICAO / IATA	AEROSOLS, FLAMMABLE

14.3. Transportfareklasse(r)

ADR / RID / ADN	2.1
IMDG	2.1
ICAO / IATA	2.1

14.4. Emballasjegruppe

Kommentarer	Ikke relevant.
-------------	----------------

14.5. Miljøfarer

Marin forurensning	Nei
--------------------	-----

14.6. Særlige forsiktighetsregler ved bruk

Spesielle forholdsregler	Ikke relevant.
--------------------------	----------------

14.7. Bulktransport i henhold til vedlegg II i MARPOL 73/78 og IBC-regelverket

ADR / RID - Annen informasjon

Tunnelbegrensningskode	(D)
Begrenset kvantum	1L

IMDG / ICAO / IATA - Annen informasjon

EmS	F-D, S-U
-----	----------

AVSNITT 15: OPPLYSNINGER OM REGELVERK

15.1. Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen

Referanser (Lover/ Forskrifter)	<p>Forskrift om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger (CLP) av 16.06.2012 med senere endringer.</p> <p>Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH-forskriften) av 30. mai 2008 med senere endringer.</p> <p>Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften). 01.06 2004 nr. 930, med endringer.</p> <p>FOR 2009-04-01 nr 384: Forskrift om landtransport av farlig gods med senere endringer, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap.</p> <p>FOR 1996-03-01 nr. 229, med senere endringer: Forskrift om aerosolbeholdere.</p>
Kommentarer	Kjemikaliet inneholder komponenter som er underlagt begrensninger etter vedlegg XVII nr. 3 og 40 til REACH-forskriften. Begrensninger gjelder ikke for kjemikaliets bruksområde.

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet

Vurdering av kjemikaliesikkerhet er gjennomført	Nei
---	-----

AVSNITT 16: ANDRE OPPLYSNINGER

Leverandørens anmerkninger	Informasjonen i dette dokument skal gjøres tilgjengelig for alle som håndterer kjemikaliet.
Liste over relevante H-setninger (i avsnitt 2 og 3).	<p>H220 Ekstremt brannfarlig gass. H222 Ekstremt brannfarlig aerosol. H225 Meget brannfarlig væske og damp. H226 Brannfarlig væske og damp. H229 Beholder under trykk: Kan eksplodere ved oppvarming. H280 Inneholder gass under trykk; kan eksplodere ved oppvarming. H304 Kan være dødelig ved svelging om det kommer ned i luftveiene. H312 Farlig ved hudkontakt. H315 Irriterer huden. H317 Kan utløse en allergisk hudreaksjon. H318 Gir alvorlig øyeskade. H332 Farlig ved innånding. H373 Kan forårsake organskader ved langvarig eller gjentatt eksponering</p>
Klassifisering i henhold til CLP (EC) No 1272/2008 [CLP / GHS]	<p>Aerosol 1; H222 Aerosol 1; H229 Skin Irrit. 2; H315 Acute Tox. 4; H332 STOT RE 2; H373</p>
Viktige litteraturreferanser og datakilder	Sikkerhetsdatablad fra leverandør datert: 28.08.2017
Brukte forkortelser og akronymer	<p>EAL-kode: kode fra EUs felles klassifiseringssystem for avfall (EWC = European Waste Code) PBT: Persistent, Bioakkumulerende og Toksisk (giftig) vPvB: veldig Persistent og veldig Bioakkumulerende DNEL: Utledet null-effekt-nivå (Derived No Effect Level) PNEC: Høyeste konsentrasjon av testsubstans som forventes å ikke gi miljøeffekt (Predicted No Effect Concentration) VOC: Flyktige organiske forbindelser (Volatile Organic Compounds) OECD: Organisation for Economic Cooperation and Development. BCF: Bio Concentration Factor (biokonsentrasjonsfaktor) Log Kow: Fordelingskoeffisient: n-oktanol/vann LD50: Dødelig dose, den dosen som dreper 50% av en populasjon LC50: Konsentrasjonen av et stoff som dreper 50% av en populasjon på et gitt tidspunkt EC50: Den effektive konsentrasjonen av et stoff som fører til 50 % av maksimal respons NOEC: Nulleffekt konsentrasjon (no observed effect concentration) ADR: The European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road RID: The Regulations concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Rail ICAO: The International Civil Aviation Organisation IMDG: The International Maritime Dangerous Goods Code IATA: The International Air Transport Association</p>
Opplysninger som er nye, slettet eller revidert	Avsnitt som er endret fra forrige versjon: 1-3, 6-9, 11, 13, 15 og 16.
Kvalitetssikring av informasjonen	Dette sikkerhetsdatablad er kvalitetsskontrollert av Kiwa Teknologisk Institutt as, som er sertifisert iht. ISO 9001:2008.

Versjon	10
Utarbeidet av	Kiwa Teknologisk Institutt as v/ Camilla Ormset Castro